

נוסח הסליחה מאתר "דעת"

גם גודרי גדר – הם החכמים השמים סייג לתורה. על פי יחזקאל כב (ל) וְאֶבְקַשׁ מֵהֶם אִישׁ גֹּדֵר גֹּדֵר וְעֹלֵמַד בְּפִרְץ לִפְנֵי בְּעַד הָאָרֶץ לְבַלְתִּי שַׁחֲתָהּ וְלֹא מִצְאָתִי: מצודת דוד: בקשתי ביניהם איש גודר גדר הפרצה לבל יבוא האויב העירה או מי לעמוד בפרץ לבלי תת לבוא ר"ל בקשתי מי מחזיר את ישראל בתשובה או מי עומד בתפלה לפני עליהם לבל אשחיתם והנה לא מצאתי:

דורשי חפצם – מבקשים צרכיהם

בכח – בהתלהבות

שוכן שמי ערץ – ה' היושב בשמים ערץ – גובה, פחד. (הערצה – הגבהה, תפארת)

אבד חסיד מן הארץ. ואין מי שיתפלל. על פי מיכה ז (ב)

אָבַד חֲסִיד מִן הָאָרֶץ וְיִשָּׂר בְּאָדָם אֵין

הן **קלותי** – אני קל, נקלה ובזוי ואין לי זכויות

איוב מ ד הן קלתי מה אשיבך ידי שמתי למו פי: מצודת דוד: הנה הכרתי בעצמי שאני קל מאד ולא למדתי חכמה לדעת שהכל בא בהשגחה ומה זה הדבר אשר אשיב לך כי אין בפי מענה ולזה שמתי ידי אל פי ולא דברתי מאומה כאשר פסקת ממאמריך:

הנני צעיר - תהלים קיט (קמא) צעיר אֲנִכִּי וְנִבְזָה פְקֻדִין לֹא שִׁכַּחְתִּי:

במפעלות כפי - במעשי ידי

ואיך אקווה – למחילה, והרי יש בי עוונות רבים, ולכן תפילתי (אמרי פי) לא תהייה לרצון: רב דופי – עוונות רבים. מצודת ציון תהלים נ כ דופי - דברי גנות:

היות לרצון אמרי פי – על פי: תהלים יט (טו) יְהִיו לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפִנְיֶךָ ה' צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:

זחלתי – אני פוחד. איוב לב ו על כן זחלתי וְאִירָא מַחֲוֵת דְּעֵי אֲתָתְכֶם:

מחוות דעי – מלהשמיע דעתי

זדוני יגורתי – פוחד מהעברות שלי

ומרד רשעי – כל חטאי שבאו מסיבה של מרד

בהתוודותי ועזבי רשעי – לפי הרמב"ם בתשובה

אליך בשוועי – בקראי אליך

טעיתי... – לשון וידוי

טהור עיניים – כינוי לה': חבקוק פרק א (ג) טָהוֹר

עֵינַיִם מִרְאוֹת רָע וְהִבִּיט אֶל עֵמֶל לֹא תוֹכֵל

הכנס לי לפניך משורת דינך – לזכות על אף שלא מגיע

כּוּן סְלִיחָה מִיּוֹסֵף עַל אֵיב עַד אוֹת מ.

אלהינו ואלהי אבותינו

אָדוֹן, כְּתִיבָה מוֹעֵד לְשִׁפּוֹט מִיִּשְׂרָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹךָ. אֲתִיַּצְבָּה בְּפִלְץ לְחַלּוֹת פְּנִיךָ לְרוֹמְמוֹךָ. בְּמַעֲשֵׂי לֹא נִשְׁעַנְתִּי בִּי-אִם-בְּרַחֲמוֹךָ. יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֹךָ: גְּזוּ אֲמוּנִים גְּבוּרֵי-כֹחַ בְּמַרְץ. גַּם גּוֹדְרֵי גֹדֵר עוֹלְמִידִים בְּפִרְץ. דוֹרְשֵׁי חֲפָצָם בְּכֹחַ מְשׁוּכָן שְׁמִי עֲרָץ. אָבַד חֲסִיד מִן הָאָרֶץ: הֵן קָלוּתִי וְמַה-אֲשִׁיב בְּמַדְפִּי. הֲנִי צָעִיר וְכֹאֵין בְּמַפְעָלוֹת בְּפִי. וְאִיךָ אֶקְוֶה וְאִנִּי רַב־דּוֹפִי. הַיּוֹת לְרָצוֹן אֲמָרֵי-פִי: וְחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֵת דְּעֵי. זְדוּנֵי יְגוּרְתִּי וּמְרַדְרֵשְׁעֵי. חֲנִין רַחֲמֵי כְּהַתוּדוֹתֵי וְעִזְבֵי פְשָׁעֵי. שְׁמַע בְּקוֹל תְּחַנּוּנֵי אֱלֹהֶיךָ בְּשׁוֹעֵי: טַעֲתִי וְהֲנִי שָׁב וּמִתְוֹדֶה לַעֲשׂוֹת רָצוֹנְךָ. טָהוֹר עֵינַיִם, חֲשַׁבְנִי בְּשָׁלֵם לְפָנֶיךָ. יְהִי הַפְּגַם לִי לְפָנִים מְשׁוֹרֶת-דִּינְךָ. וְאֲדַעַךְ לְמַעַן אֲמַצֵּא-חֵן בְּעֵינֶיךָ: Reader: כִּיךָ יִגְדַּל-נָא וּבְתַפְלִתִּי הִתְנַחֵה. כְּתַפְלֵת זָקֵן וְרִגִיל וּפְרָקֵן נָא. לְבָבִי הַנִּשְׁפָּר הַנְדָּבָה וְהַנְּכָאָה. הִבֵּט מִשְׁמַיִם וּרְאֵהוּ:

יסודו של הפיוט כרשות לחזן בתחילת הסליחות

כתיקה מועד לשפוט מישרים – קביעת מועד הדין (ראש השנה). על פי תהלים עה (ג) כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: מצודת דוד ר"ל לא אשפוט מישרים באקראי לבד כ"א אקח זמן קבוע על הדבר
בתעצומך – בגדלך, בחזקך. הקב"ה מתגדל במשפט – ויגבה ה' צבאות במשפט
אתיצבה – לעמוד בראש (אתם ניצבים היום)
בפלץ = בפחד: תהלים נה (ו) יְרָאָה וְרָעַד יְבֹא בִּי וְתִכְסַּנִּי פְלָצוֹת:
לחלות פניך – לבקש רחמים. על פי "ויחל משה את פני..."
לרוממך – לגדלך (במחילה לעם)
גזו אמונים – אבדו הצדיקים – גז על פי "כי גז חיש ונעופה"
גיבורי כח במרץ – נמרצם ורבי כח

נוסח הסליחה מאתר "דעת"

למען אמצא חן בעיניך – כמשה בהר סיני. על פי: שמות לג
(ג) וְעַתָּה אִם נָא מְצַאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרָכְךָ
וְאֲדַעַךְ לְמַעַן אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ
כחך יגדל נא – על פי במדבר יד (יז) וְעַתָּה יְגַדֵּל נָא כַח אֲדֹנָי
כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאִמֹר:
זקן ורגיל ופרקו נאה – הדרישות ההלכתיות מחזן: משנת
רבי אליעזר פרשה טו עמדו בתפלה, מורידים לפני התיבה
זקן ורגיל, ופרקו נאה, ויש לו בנים, וביתו ריקן, שפל ברך,
ונוח תשחורת, ומורצה לעם, כדי שיהא לבו שלם בתפלה.
לבבי הנכאה – העצוב. על פי משלי טו (ג) לֵב שֹׂמֵחַ יִיטֵב
פְּנִים וּבְעֵצְבַת לֵב רוּחַ נִכְאָה: